B. Osobitná časť

K Čl. I

K bodu 1 (§1)

Jednou z podstatných čŕt zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je rozlišovanie medzi výkonom tlmočníckej činnosti a výkonom prekladateľskej činnosti s ohľadom na ich špecifiká, na čo nadväzuje aj definovanie tlmočníckej činnosti a prekladateľskej činnosti, postavenia, rozsahu a obsahu pôsobnosti tlmočníkov a prekladateľov pri výkone ich činnosti. Funkciu rezortného a metodického centra vo vymedzenej oblasti tlmočníckej činnosti a prekladateľskej činnosti plnia na základe poverenia ministerstva tlmočnícke ústavy. Ich uvedenej úlohe však v súčasnosti nezodpovedná ich terminologické označenie „tlmočnícke ústavy“, ktoré evokuje ich funkciu iba vo vzťahu k výkonu tlmočníckej činnosti a nie aj smerom k prekladateľskej činnosti. Navrhovaná právna úprava tento nedostatok odstraňuje zavedením označenia „tlmočnícke a prekladateľské ústavy“.

Na navrhovanú úpravu nadväzuje nové prechodné ustanovenie § 37a.

K bodu 2 (§ 2 ods. 3)

Navrhovaná právna úprava si za jeden zo svojich základných cieľov stanovuje precizovanie vymedzenia rozsahu práv a povinností, ktoré znalcom, tlmočníkom a prekladateľom na jednej strane a zadávateľom na strane druhej vznikajú pri výkone činností podľa platného znenia zákona bez ohľadu na to, či zadávateľmi sú subjekty verejnej alebo súkromnej sféry. Uvedenému zámeru slúži odkaz na zmluvu o dielo upravenú Občianskym zákonníkom, ktorej pojmové znaky najviac zodpovedajú záväzkovému právnemu vzťahu vznikajúcemu medzi zadávateľom a znalcom, tlmočníkom alebo prekladateľom. Dielo ako predmet zmluvy je výsledkom znaleckej, tlmočníckej alebo prekladateľskej činnosti, ktorý má najčastejšie hmotnú povahu (napr. písomný znalecký, resp. prekladateľský úkon) alebo nehmotnú povahu (tlmočnícky úkon) ako výsledok duševnej činnosti.

K bodu 3 (§ 2 ods. 7)

Výrazným nedostatkom aktuálnej právnej úpravy je roztrieštenosť základných práv a povinností znalcov, tlmočníkov a prekladateľov v rôznych ustanoveniach zákona. Účelom navrhovaného znenia ustanovenia § 2 ods. 7, zaradeného systematicky za statusovými ustanoveniami definujúcimi pojem znalec, tlmočník a prekladateľ, je sumarizovanie základných povinností znalcov, tlmočníkov a prekladateľov v úvodných ustanoveniach zákona. Navrhovaná právna úprava § 2 ods. 7 je štylizovaná tak, aby v spojení s novozavedeným ustanovením § 2 ods. 8, stanovujúcim základné oprávnenia znalcov, tlmočníkov a prekladateľov, poskytovala ucelený prehľad o právnom postavení nielen osôb zapísaných v zozname, ale aj osôb pribratých podľa § 15 zákona za znalcov, tlmočníkov a prekladateľov „ad hoc“.

Navrhované paragrafové znenie je vytvorené presunutím niektorých ustanovení z iných častí zákona (povinnosť osobného výkonu činnosti, ak ide o fyzickú osobu, povinnosť účelného, hospodárneho a nestranného výkonu činnosti a povinnosť podrobiť sa overeniu odbornej spôsobilosti), modifikovaním, precizovaním a presunutím už definovaných povinností (povinnosť výkonu činnosti v súlade s ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov, povinnosť riadneho a včasného plnenia prevzatých a zadaných úloh, povinnosť poskytnutia súčinnosti ministerstvu), ale aj výslovným zadefinovaním niektorých povinností, ktoré doteraz len vyplývali z celkového kontextu platného znenia zákona (napríklad povinnosť bezodkladne oznámiť zadávateľovi skutočnosti, ktoré bránia riadnemu a včasnému vykonaniu činnosti, povinnosť prednostného riešenia úloh zadaných súdmi alebo inými orgánmi verejnej moc, povinnosť zohľadňovania najnovších poznatkov vedy a techniky pri výkone činnosti, ako aj povinnosť plniť všetky ďalšie povinnosti ustanovené zákonom a na základe zákona).

K bodu 4 (§ 2 ods. 8 a 9)

Tak ako sa navrhuje sumarizovanie povinností znalcov, tlmočníkov a prekladateľov (viď dôvodová správa k novelizačnému bodu 3), rovnako sa navrhuje sústredenie základných oprávnení znalcov, tlmočníkov a prekladateľov v jednom zákonnom ustanovení. Ustanovenie bolo vytvorené presunutím ustanovení v rámci zákona a zadefinovaním nového oprávnenia znalcov, tlmočníkov a prekladateľov, a síce oprávnenia požadovať od zadávateľa súčinnosť. Keďže toto oprávnenie majú znalci, tlmočníci a prekladatelia vo vzťahu ku všetkým skupinám zadávateľov, teda aj vo vzťahu k súdom, týmto ustanovením sa v kontexte novelizačných bodov 3 a 4 sleduje snaha o zrýchlenie súdneho konania umožnením čo najväčšej možnej miery komunikácie medzi súdom ako zadávateľom a osobou vykonávajúcou vyžiadanú činnosť.

Navrhuje sa výslovne upraviť pravidlo neprevoditeľnosti oprávnenia na výkon činnosti z dôvodu odstránenia interpretačných nejasností pri aplikácii zákonných ustanovení najmä vo vzťahu k zákonným oprávneniam. Navrhované ustanovenie nezakladá zmenu v doterajších pravidlách súvisiacich s (ne)prevoditeľnosťou tohto verejnoprávneho oprávnenia súkromnoprávnymi úkonmi.

K bodom 5 až 7 (§ 3 ods. 2)

Napriek tomu, že aktuálna právna úprava vytvára priestor určiť výšku tarifnej odmeny znalca aj kombináciou viacerých spôsobov uvedených v § 3 ods. 2, v aplikačnej praxi vznikali nejasnosti pri interpretácii tohto ustanovenia. Z tohto dôvodu sa navrhuje precizovanie ustanovenia § 3 ods. 2, ktoré výslovne zakotvuje možnosť tejto kombinácie.

Súčasne sa navrhuje legislatívno-technická úprava súvisiaca s doplnením písmena d) v § 3 ods. 2.

K bodu 8 (§ 3 ods. 5)

Navrhuje sa spresnenie pravidiel pre zvýšenie tarifnej odmeny. Tarifnú odmenu, predstavujúcu základ pre určenie znaleckého alebo tlmočného možno zvýšiť, ak zadávateľ požaduje vykonanie úkonu bezodkladne alebo za mimoriadne obťažných okolností. Požiadavku

na vykonanie úkonu v takýchto prípadoch je spravidla potrebné vyjadriť pri zadaní. Oproti súčasnej právnej úprave, kedy pre určenie rozsahu zvýšenia tarifnej odmeny neboli stanovené podrobnejšie pravidlá, sa navrhuje, že navýšenie tarifnej odmeny môže predstavovať maximálne 50%.

K bodu 9 (§ 3 ods. 6 a 7)

Kvalitatívne hodnotenie vykonaného úkonu zadávateľom je veľmi často logicky obmedzené iba na skutočnosti, či bol úkon vykonaný včas, účelne a či z neho nie sú úplne zrejmé vady. V takýchto prípadoch má k dispozícii možnosť tarifnú odmenu znížiť alebo dokonca nepriznať podľa nového systému.

Pre prípady, keď sa znalec, tlmočník alebo prekladateľ dostal do omeškania sa navrhuje zavedenie nového mechanizmu „automatického“ znižovania výšky tarifnej odmeny závislého od dĺžky omeškania znalca, presahujúceho 30 dní. Zároveň sa však znalcovi, tlmočníkovi alebo prekladateľovi poskytuje možnosť, aby pri predložení vyúčtovania efektívne preukázal objektívne dôvody (typicky nedostatok súčinnosti zadávateľa alebo tretích osôb), pre ktoré zadanú úlohu nesplnil včas a ustanovuje sa povinnosť súdu alebo iného orgánu verejnej moci takéto okolnosti vziať do úvahy. Je potrebné tiež prihliadnuť na to, že znalec, tlmočník alebo prekladateľ má povinnosť prednostne riešiť úlohy zadané súdmi alebo inými orgánmi verejnej moci. Ustanovenia § 3 ods. 6 a 7 v znení účinnom od 1. januára 2014 sa použijú na úkony zadané po 1. januári 2014.

K bodu 10 (§ 3 ods. 11) a k čl. II bodu 2 (§ 141 ods. 3 OSP)

S cieľom skracovať a odstraňovať súdne prieťahy cez identifikáciu ich príčin vzniku v oblasti znaleckej, tlmočníckej a prekladateľskej činnosti bola v rámci prípravy novely zákona identifikovaná ako jedna z kľúčových, otázka platobnej disciplíny pri úhrade finančného plnenia zo strany zadávateľov napojených na rozpočet verejnej správy.

V občianskom súdnom konaní je pravidlom preddavkovanie takých trov, ktoré by mali pri ich platení zaťažovať štát. Výnimkou z preddavkovania by mali byť len také prípady, kedy účastník bol oslobodený od platenia súdnych poplatkov pre pomery na jeho strane. Ak má súd k dispozícii od účastníkov zložené preddavky na trovy, niet dôvodu, aby tieto preddavky len pasívne viedol na svojom účte a aspoň časť z nich neposkytol ustanovenému znalcovi, tlmočníkovi alebo predkladateľovi vopred. Preddavok vo výške 30% účastníkmi zložených preddavkov by mal pokryť aspoň náklady na vykonanie úkonu. Spolu so zavedením lehôt pre rozhodovanie o znalečnom alebo tlmočnom by navrhované opatrenie malo zamedziť situáciám, kedy k uspokojovaniu oprávnených nárokov znalcov, tlmočníkov a prekladateľov dochádzalo so značným časovým odstupom. Preddavok sa znalcovi vyplatí len vtedy, ak o to písomne požiada a len z preddavkov, ktoré boli účastníkmi reálne zložené.

Aplikačná prax signalizuje v niektorých prípadoch oneskorené priznávanie znalečného a tlmočného, čo môže byť dôsledkom skutočnosti, že v platnej právnej úprave absentuje lehota, v rámci ktorej by sa malo rozhodnúť o náhrade hotových výdavkov znalca, tlmočníka alebo prekladateľa, náhrade za stratu času a o jeho odmene. Preto sa navrhuje zaviesť 30□dňová lehota, počas plynutia ktorej má zadávateľ povinnosť rozhodnúť o vyúčtovanom znalečnom

alebo tlmočnom. Lehota začne plynúť od predloženia vyúčtovania znalečného a tlmočného. Navrhovaná právna úprava reaguje taktiež na smernicu 2000/35/ES Európskeho parlamentu a Rady z 29. júna 2000 o boji proti omeškaným platbám v obchodných transakciách implementovanú do Obchodného zákonníka. Návrh je tiež súčasťou zámeru predkladateľa zrovnoprávniť postavenie znalcov, tlmočníkov a prekladateľov a zadávateľov v spojení so záujmom na vyváženosti tohto vzťahu.

Navrhuje sa zavedenie všeobecného pravidla (ak osobitný predpis nestanoví iné pravidlá) pre rozhodovanie o znalečnom alebo tlmočnom. Znalec, tlmočník alebo prekladateľ si v občianskom súdnom konaní alebo v trestnom konaní uplatní svoj nárok na tieto plnenia riadnym procesným návrhom, ktoré je doložené prehľadným vyúčtovaním. O jeho procesnom návrhu je potrebné rozhodnúť ihneď ako je to možné a po právoplatnosti rozhodnutia je potrebné v určenej lehote jeho nároky uspokojiť.

K bodu 11 (§ 4 ods. 3)

Koncepcia súčasného znenia právnej úpravy vychádza z konštrukcie, podľa ktorej oprávnenie na výkon znaleckej, tlmočníckej a prekladateľskej činnosti vzniká zápisom do konkrétneho odboru a odvetvia v rámci zoznamu. Keďže odkaz na zoznam odborov a odvetví a ich obsahové vymedzenie je v texte súčasného znenia zákona uvedený iba v splnomocňovacom ustanovení § 33 písm. f), a aj to značne vágnou formuláciou, navrhuje sa z hľadiska systematiky doplniť ustanovenie § 4 ods. 3 výslovnú povinnosť ministerstva vydať všeobecne záväzný právny predpis, ktorý ustanoví zoznam a obsahové vymedzenie odborov a odvetví znaleckej, tlmočníckej a prekladateľskej činnosti.

K bodu 12 (§ 4 ods. 4 písm. b))

Ide o legislatívno-technickú úpravu súvisiacu s opravou nesprávneho odkazu.

K bodu 13 (§ 4 ods. 6 písm. a) šiesty bod)

Spresňujú sa pravidlá pre vedenie zoznamu znalcov, tlmočníkov a predkladateľov. Tretie osoby by mali byť pri uložení zákazu výkonu znaleckej činnosti informované nielen o tom, že takýto zákaz bol uložený, ale aj o období, počas ktorého zákaz trvá.

K bodu 14 (§4 ods. 6 písm. a) siedmy bod)

Súčasné znenie zákona umožňuje zapísaným osobám zotrvanie v zozname bez platne uzatvoreného poistenia zodpovednosti za škodu, ktorá môže vzniknúť v súvislosti s výkonom činnosti maximálne na obdobie troch mesiacov, samozrejme za predpokladu, že počas tejto doby nevykonávajú znaleckú, tlmočnícku, resp. prekladateľskú činnosť podľa platného zákona. Predkladaným návrhom sa navrhuje umožniť osobám zapísaným v zozname byť nepoistené neobmedzene dlhú dobu, pokiaľ nebudú vykonávať znaleckú, tlmočnícku alebo prekladateľskú činnosť. Súčasne sa však navrhuje ponechať priestor, aby mohlo byť poistenie uzatvorené aj na dobu neurčitú bez stanovenia akýchkoľvek limitov platnosti poistenia. Vzhľadom na novozavedenú povinnosť znalcov, tlmočníkov a prekladateľov predložiť na požiadanie

zadávateľa poistnú zmluvu sa zverejňovanie a aktualizovanie údajov o platnosti poistenia zapísaných osôb javí ako nadbytočné a nehospodárne.

Naproti tomu, že oprávnenie na výkon znaleckej, tlmočníckej a prekladateľskej činnosti sa viaže na zápis do konkrétneho odboru a odvetvia, súčasné znenie zákona neustanovuje ako jeden zo zapisovaných údajov do zoznamu údaj o odbore a odvetví, v ktorom je osoba zapísaná. Navrhované znenie odstraňuje tento nedostatok a súčasne vychádza z rešpektovania odlišnosti zápisu znalcov, ktorí sa zapisujú do odborov a odvetví znaleckej činnosti, a tlmočníkov a prekladateľov, ktorí sa zapisujú do odborov tlmočníckej a prekladateľskej činnosti vedených podľa jazykov.

K bodu 15 (§ 4 ods. 6 písm. a) ôsmy bod)

Spresňujú sa pravidlá pre vedenie zoznamu znalcov, tlmočníkov a predkladateľov. Zavádza sa povinnosť zapisovať do zoznamu znalcov, tlmočníkov a predkladateľov aj informáciu o dočasnom pozastavení výkonu činnosti, a to predovšetkým na účely informovania tretích osôb o tejto skutočnosti.

K bodu 16 (§ 4 ods. 6 písm. b) tretí bod)

Navrhuje sa, aby výpis zo zoznamu týkajúci sa znaleckých organizácii a znaleckých ústavov obsahoval pri údajoch členov pracovnej skupiny znalcov a pri osobe zodpovednej za výkon znaleckej činnosti aj údaj o rozsahu znaleckého oprávnenia týchto osôb, konkrétne uvedením odboru a odvetvia, v ktorom sú tieto osoby zapísané. Navrhovaná právna úprava je vo vzťahu k obsahu výpisu zo zoznamu komplexnejšia.

K bodu 17 (§ 4 ods. 6 písm. b) piaty bod)

Spresňujú sa pravidlá pre vedenie zoznamu znalcov, tlmočníkov a predkladateľov. Tretie osoby pri uložení zákazu výkonu znaleckej činnosti by mali byť informované nielen o tom, že takýto zákaz bol uložený, ale aj o období, počas ktorého zákaz trvá.

K bodu 18 (§ 4 ods. 6 písm. b) šiesty bod)

U znaleckých organizácii a znaleckých ústavov sa navrhuje v rámci vedenia zoznamu znalcov, tlmočníkov a prekladateľov vypustenie údajov o poistení z rovnakých dôvodov ako sú uvedené v odôvodnení k novelizačnému bodu 14. Tiež sa navrhuje nahradiť zobrazovaný údaj o poistení údajom o odbore a odvetví, v ktorom je znalecká organizácia a znalecký ústav zapísaný.

K bodu 19 (§ 4 ods. 6 písm. b) siedmy bod)

Spresňujú sa pravidlá pre vedenie zoznamu znalcov, tlmočníkov a predkladateľov. Zavádza sa povinnosť zapisovať do zoznamu znalcov, tlmočníkov a predkladateľov aj informáciu o dočasnom pozastavení výkonu činnosti, a to predovšetkým na účely informovania tretích osôb o tejto skutočnosti.

K bodu 20 (§ 4 ods. 6 písm. b) deviaty bod)

Aktuálna právna úprava stanovuje ako jeden z údajov týkajúcich sa znaleckých ústavov zapisovaných do zoznamu aj údaj o oblasti znaleckej činnosti, v ktorom plní znalecký ústav funkciu rezortného a metodického centra. Keďže znalecké ústavy plnia túto funkciu v odbore znaleckej činnosti, do ktorého boli ako znalecké ústavy zapísané, a nie v oblasti, navrhuje predkladateľ túto terminologickú nepresnosť odstrániť a oblasť, v ktorej znalecký ústav plní túto funkciu definovať uvedením znaleckého odboru.

K bodu 21 (§ 4 ods. 7)

Terminologické spresnenie právnej úpravy.

K bodu 22 (§ 5 ods. 1)

Do zoznamu znalcov, tlmočníkov a predkladateľov možno zapísať osobu, ktorá spĺňa pre zápis podmienky, na základe jej písomnej žiadosti. Lehota na zápis pri úplnej žiadosti sa zo systematických dôvodov upravuje v § 5 ods. 6.

K bodu 23 (§ 5 ods. 1 písm. d))

V záujme odstránenia výkladových nejasností sa navrhuje terminologické spresnenie splnenia podmienky odborného minima.

K bodu 24 (§ 5 ods. 1 písm. i))

Navrhuje sa sprísnenie pravidiel pre zápis fyzickej osoby do zoznamu. Osoba, ktorej bola uložená sankcia podľa § 27 ods. 3 písm. d) sa spravidla dopustila konania, ktoré je nezlučiteľné s podstatou výkonu činnosti znalca, tlmočníka alebo prekladateľa a nevyhnutnej dôvery tretích osôb v jej riadny výkon. Z obdobných dôvodov sa navrhuje sprísniť podmienky zápisu, pokiaľ sa o zápis uchádza osoba, ktorej bol uložený zákaz výkonu činnosti podľa § 27 ods. 3 písm. c).

K bodu 25 (§ 5 ods. 2)

Navrhovaným znením sa precizuje znenie ustanovenia § 5 ods. 2 v smere jasnejšej formulácie povinnosti uviesť príslušné údaje v žiadosti o zápis do zoznamu.

Súčasne sa navrhuje legislatívno-technická oprava chýb v písaní – oprava nesprávneho odkazu identifikujúceho údaje, ktoré musí obsahovať žiadosť o zápis do zoznamu.

K bodu 26 (§ 5 ods. 3)

Navrhovaným znením sa precizuje ustanovenie § 5 ods. 3 písm. a) v smere jasnejšej formulácie povinnosti pripojiť príslušné prílohy k žiadosti o zápis do zoznamu.

K bodu 27 (§ 5 ods. 3 písm. a))

Ide o legislatívno-technickú zmenu súvisiacu s opravou nesprávneho odkazu identifikujúceho doklady, ktoré musia byť prílohou žiadosť o zápis do zoznamu.

K bodom 28 (§ 5 ods. 3 písm. b) až d))

Navrhuje sa rozšíriť okruh dokladov, ktoré musia byť priložené k žiadosti o zápis do zoznamu. Zavedením povinnosti pripojiť k žiadosti o zápis životopis so zameraním na požadovanú odbornosť sa zosúlaďuje text platného znenia zákona s vykonávacím predpisom, ktorý už stanovuje ako jednu z povinných príloh žiadosti o zápis do zoznamu aj životopis. Povinnosť pripojiť k žiadosti o zápis do zoznamu taktiež doklad o zaplatení správneho poplatku za zápis súvisí so skutočnosťou, že podľa zákona č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov je poplatok za zápis do zoznamu určený v sadzobníku pevnou sumou, platí sa bez výzvy a je splatný pri podaní žiadosti o zápis.

K bodu 29 (§ 5 ods. 4)

Upravuje sa vnútorný odkaz.

K bodu 30 (§ 5 ods. 5 a 6)

Spresňujú sa pravidlá pre prípady, kedy žiadosť o zápis nemá predpísané náležitosti. V súlade s pravidlami v Správnom poriadku ministerstvo vyzve žiadateľa na opravu alebo doplnenie spolu s poučením ako treba opravu vykonať. V prípade nevyhovenia výzve dôjde k zastaveniu konania. Ak žiadateľ spĺňa všetky predpoklady pre zápis, ministerstvo žiadateľa v predpísanej lehote zapíše do zoznamu. O zápise ministerstvo nevydáva osobitné rozhodnutie, avšak žiadateľovi vydá o zápise osvedčenie. Ak žiadateľ predpoklady pre zápis do zoznamu nespĺňa, ministerstvo žiadosť znalca o zápis do zoznamu zamietne.

K bodu 31 (§ 5 ods. 7)

Navrhuje sa terminologická úprava textu sľubu, rešpektujúca nevyhnutnosť časovej postupnosti, kedy osoba najskôr zloží sľub, po ktorom bude zapísaná do zoznamu a až následne bude oprávnená na výkon činnosti.

K bodu 32 (§6 ods. 1)

Do zoznamu znalcov, tlmočníkov a predkladateľov možno zapísať právnickú osobu, ktorá spĺňa pre zápis podmienky, na základe jej písomnej žiadosti. Lehota na zápis pri úplnej žiadosti sa zo systematických dôvodov upravuje v § 6 ods. 5 v spojení s § 5 ods. 6 (bod 41).

K bodu 33 (§ 6 ods. 1 písm. a))

Navrhuje sa vhodnejšia formulácia podmienky špecializácie na výkon činnosti, ktorá je v tomto štádiu ešte len obsahovým vymedzením odboru alebo odvetvia, do ktorého žiada byť

právnická osoba zapísaná. Až po vykonaní zápisu bude možné povedať, že právnická osoba ako znalecká organizácia je špecializovaná na výkon znaleckej činnosti v určitom odbore a odvetví. Nie je logické stanoviť ako jednu z podmienok na zápis do zoznamu výkon činnosti, na výkon ktorej vzniká oprávnenie až zápisom do tohto zoznamu.

K bodu 34 (§ 6 ods. 1 písm. b))

Navrhuje sa doplnenie ustanovenia odstraňujúce nedostatok aktuálnej právnej úpravy, podľa ktorej podmienka zloženia pracovnej skupiny znalcov nereflektuje na pracovný pomer zamestnancov vykonávajúcich prácu vo verejnom záujme podľa zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov.

K bodu 35 (§ 6 ods. 1 písm. c))

Navrhuje sa doplnenie ustanovenia odstraňujúce nedostatok aktuálnej právnej úpravy, podľa ktorej podmienka určenia osoby zodpovednej za výkon znaleckej činnosti nezohľadňuje pracovný pomer zamestnancov vykonávajúcich prácu vo verejnom záujme podľa zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme. Súčasne sa z dôvodu zaručenia odbornosti a riadneho výkonu činnosti znaleckej organizácie a znaleckého ústavu výslovne zavádza podmienka, že osoba zodpovedná za výkon znaleckej činnosti nesmie byť spoločníkom, členom alebo zamestnancom inej právnickej osoby zapísanej v zozname.

K bodu 36 (§ 6 ods. 1 písm. e))

Obdobne ako u fyzických osôb sa navrhuje nulová tolerancia vyčiarknutí zo zoznamu ako sankcie za spáchanie iného správneho deliktu. K zdôvodneniu odkazujeme k novelizačnému bodu 24.

K bodu 37 (§ 6 ods. 2)

Navrhovaným znením sa precizuje ustanovenie § 6 ods. 2 v smere jasnejšej formulácie povinnosti uviesť príslušné údaje v žiadosti o zápis do zoznamu. V prípade zápisu právnických osôb do zoznamu sa definuje osoba oprávnená podať žiadosť o zápis.

K bodu 38 (§ 6 ods. 2 písm. b))

Ide o legislatívno-technickú zmenu súvisiacu s opravou nesprávneho odkazu identifikujúceho doklady, ktoré musí obsahovať žiadosť o zápis do zoznamu.

K bodu 39 (§ 6 ods. 3)

Navrhuje sa nové znenie ustanovenia, v ktorom je precizovaná formulácia, čo musí byť prílohou k žiadosti o zápis do zoznamu. Navrhuje sa rozšíriť okruh dokladov, ktoré musia byť priložené k žiadosti o zápis do zoznamu o dva doklady, a to písomné vyhlásenie fyzických osôb z ktorého obsahu vyplýva súhlas s určením za znalca alebo za osobu zodpovednú za výkon znaleckej činnosti a písomné vyhlásenie týchto osôb, že nie sú znalcami alebo osobami

zodpovednými za výkon znaleckej činnosti inej právnickej osoby zapísanej v zozname. Zavedenie tejto povinnosti reaguje na prípady z aplikačnej praxe ministerstva, kedy právnická osoba určila za znalca alebo osobu zodpovednú za výkon znaleckej činnosti osobu bez jej vedomia, prípadne určila osobu, ktorá už bola zapísaná pri inej právnickej osobe. Ďalej sa zavádza povinnosť pripojiť k žiadosti o zápis do zoznamu taktiež doklad o zaplatení správneho poplatku za zápis súvisí so skutočnosťou, že podľa zákona č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov je poplatok za zápis do zoznamu určený v sadzobníku pevnou sumou, platí sa bez výzvy a je splatný pri podaní žiadosti o zápis.

K bodu 40 (§ 6 ods. 5 a 6)

Pri zápise právnickej osoby ako znaleckej organizácie do zoznamu znalcov, tlmočníkov a prekladateľov sa navrhuje postupovať rovnako ako pri zápise fyzických osôb.

Súčasne sa navrhuje vloženie nového odseku, obsahom ktorého sú osobitné ustanovenia o zápise do zoznamu a výkone znaleckej činnosti pri stanovovaní hodnoty majetku podniku. Zo systematických dôvodov sa navrhované ustanovenie presúva do zákona z vykonávacieho predpisu terminologicky modifikované tak, aby korešpondovalo s príslušnými ustanoveniami vyhlášky č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku v znení neskorších predpisov týkajúcimi sa tohto znaleckého oprávnenia.

K bodu 41 (§ 7 ods. 1)

Navrhuje sa presné označenie podmienok, bez splnenia ktorých ministerstvo zapíše osobu žiadajúcu o zápis do zoznamu, ak táto osoba už je oprávnená vykonávať činnosť obdobnú znaleckej činnosti v niektorom z členských štátov Európskej únie alebo inom zmluvnom štáte Dohody o európskom hospodárskom priestore.

K bodom 42 až 44 (§ 7 ods. 1)

Zavádza sa povinnosť úspešného absolvovania odborného minima ako ďalšia z podmienok na zápis do zoznamu podľa § 7 ods. 1. Súčasné znenie nevyžaduje absolvovanie odborného minima ani špecializovaného vzdelávania, ale iba absolvovanie vyrovnávacej skúšky, ktorá pokrýva okrem preskúšania odborných znalostí iba overenie znalostí všeobecne záväzných právnych predpisov, nie však samotnú metodiku činnosti (forma a spôsob vypracovania úkonov, vedenie denníka a pod.), ktorá je obsahom odborného minima. V záujme zaručenia kvalifikovaného výkonu činnosti aj osobami zapísanými podľa ustanovenia § 7 sa navrhuje zaviesť povinnosť úspešne absolvovať odborné minimum.

K bodu 45 (§ 7 ods. 3)

Navrhuje sa osobitná úprava ochranných opatrení pre tlmočníka alebo prekladateľa oprávneného vykonávať činnosť v niektorom z členských štátov Európskej únie alebo v inom zmluvnom štáte Dohody o Európskom hospodárskom priestore, ktorému by z dôvodu nečinnosti ministerstva mohlo byť obmedzené právo vykonávania činnosti. Ak ministerstvo takúto osobu do zoznamu nezapíše a ani žiadosť o zápis nezamietne, bude sa mať za to, že zápis sa uskutočnil

(právna fikcia). Lehota na zápis nebude plynúť napr. v prípadoch podľa § 29 ods. 1 Správneho poriadku.

Tlmočník alebo prekladateľ, ktorý je na základe uvedenej právnej fikcie považovaný za zapísaného, bude vo vzťahu k tretím osobám svoje oprávnenie preukazovať predložením potvrdenia o prijatí žiadosti o zápis.

K bodu 46 (§ 8)

Spresňujú sa pravidlá pre vyčiarknutie znalca, tlmočníka alebo prekladateľa zo zoznamu. Predpokladom pre vyčiarknutie zapísanej osoby je vykonateľné rozhodnutie ministerstva, pričom vyčiarknutie je len spôsob výkonu tohto rozhodnutia. Dôvody pre vydanie rozhodnutia o vyčiarknutí sa navrhuje členiť na obligatórne (ods. 1 a ods. 2) a fakultatívne (ods. 3), kde má ministerstvo možnosť použitia rozsiahlejšej správnej úvahy vzhľadom na relatívne neurčitú hypotézu právnej normy (zdravotné a iné závažné dôvody). Napríklad navrhovaným novým znením sa z obligatórneho vyčiarknutia v prípade dlhodobých zdravotných alebo iných závažných dôvodov, ktoré bránili znalcovi, tlmočníkovi alebo prekladateľovi riadne vykonávať činnosť, stáva fakultatívne a vytvára sa pre ministerstvo priestor na riadne preskúmanie prekážok výkonu činnosti. Ministerstvo nebude povinné, ale bude oprávnené v situáciách ako je napr. materská, resp. rodičovská dovolenka, príp. študijný pobyt, pristúpiť k vyčiarknutiu zo zoznamu.

Oproti súčasnému stavu sa navrhuje zaviesť nový dôvod pre vyčiarknutie - zápis v odbore alebo odvetví, ktoré bolo zrušené. To platí za podmienky, že prechodné ustanovenia pri zrušení odboru alebo odvetvia neurčia inak. Zrušenie odboru a odvetvia pripadá do úvahy v situácii, kedy aplikačná prax bude signalizovať neodôvodnenosť existencie daného smeru činnosti vykonávanej podľa tohto zákona.

Oproti súčasnej úprave sa navrhuje vypustiť dôvod nedostatku poistenia zodpovednosti za škodu pri výkone činnosti. Prípadné porušenie povinnosti poistenia sa navrhuje sankcionovať v rámci systému správnych deliktov.

Navrhuje sa taktiež vypustiť dôvod vyčiarknutia – uloženie sankcie vyčiarknutia podľa § 27 ods. 3 písm. d), keďže ide o úpravu nadbytočnú. Samotné rozhodnutie v rámci posúdenia iného správneho deliktu postačí ako podklad pre vyčiarknutie zapísanej osoby zo zoznamu.

V aplikačnej praxi sa stávali prípady, keď znalec, tlmočník alebo prekladateľ po tom, čo stratil oprávnenie vykonávať činnosť podľa zákona, neoznámil zadávateľovi, že už nie je oprávnený vykonať pre neho úkon, resp. úkon dokončiť ani nevrátil zadávateľovi podklady, prípadne spisy, ktoré si od neho prevzal. Navrhované znenie zavádza výslovnú povinnosť vrátiť podklady a spisy zadávateľovi, a to aj bez žiadosti zadávateľa. Súčasne sa umožní administratívne potrestať subjekt, ktorý stratil oprávnenie vykonávať znaleckú, tlmočnícku a prekladateľskú činnosť a napríklad nevrátil súdny spis, a to aj v prípade, že súd ho nepožiadal o jeho vrátenie. Účelom navrhovanej povinnosti je predísť vzniku prieťahov v prebiehajúcom konaní, ako aj prevencia pred úkonmi podanými osobami nezapísanými v zozname. Súčasne sa zavádza povinnosť po vyčiarknutí vyúčtovať so zadávateľmi prijaté preddavky a prípadné preplatky bez zbytočného odkladu vrátiť.

K bodu 47 (§ 9 ods. 1)

Navrhovanou právnou úpravou sa precizuje doterajšia úprava vo vzťahu k preukazovaniu poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone znaleckej, tlmočníckej alebo prekladateľskej činnosti. Účelom navrhovaného spresnenia je zabrániť predkladaniu listín, z ktorých obsahu nie je možné zistiť dobu poistenia, resp. či poistenie vzniklo alebo nezaniklo.

Keďže sa navrhuje umožniť v zozname zapísaným osobám byť nepoistené neobmedzene dlhú dobu, pokiaľ tieto osoby nebudú vykonávať činnosť viazanú na zápis do zoznamu, zavádza sa súčasne mechanizmus, ktorým si budú môcť zadávatelia náležite overiť, či znalec, tlmočník alebo prekladateľ má uzatvorené poistenie zodpovednosti za škodu v čase keď vykonáva pre nich úkon. Navrhovaná právna úprava má tiež za cieľ predísť prípadom, kedy je vymožiteľnosť náhrady škody takmer nemožná a súčasne chrániť subjekt oprávnený vykonávať znaleckú, tlmočnícku alebo prekladateľskú činnosť predchádzaním vzniku situácie, kedy by uhradenie škody mohlo mať na neho alebo pre príslušníkov jeho rodiny zvlášť nepriaznivé následky.

K bodu 48 (§ 9 ods. 3)

Navrhovaná právna úprava zrovnoprávňuje v oblasti poistenia zodpovednosti za škodu tlmočníkov a prekladateľov so znalcami a reaguje na skutočnosť, že prekladateľ alebo tlmočník môže v prípadoch, keď nevykoná činnosť riadne, taktiež spôsobiť značnú škodu. Aplikačná prax potvrdzuje, že nepresný preklad, či tlmočenie môže v krajných prípadoch spôsobiť až straty na ľudských životoch.

K bodu 49 (§ 10 ods. 1)

Ide o legislatívno-technickú zmenu súvisiacu s opravou nesprávneho odkazu.

K bodu 50 (§ 10 ods. 3)

Ide o legislatívno-technickú zmenu súvisiacu so zjednotením v zákone používanej terminológie.

K bodu 51 (§ 10 ods. 4 a 5)

V odseku 4 sa upravuje sa spôsob preukazovania riadneho výkonu činnosti tlmočníkmi a prekladateľmi, ktorý sú zapísaní v zozname na základe právnej fikcie podľa § 7 ods. 3 (porovnaj odôvodnenie k bodu 46). Na preukazovanie oprávnenia na výkon činnosti bude slúžiť potvrdenie o prijatí žiadosti podľa § 5 ods. 4

Znalec tlmočník alebo prekladateľ má k dispozícii identifikačné znaky, ktorými tretím osobám preukazuje svoje oprávnenie na výkon činnosti. Keďže tieto identifikačné znaky môžu byť zneužité tretími osobami, je potrebné upraviť povinnosť ich ochrany a povinnosť bez zbytočného odkladu oznámiť ich odcudzenie alebo stratu ministerstvu. Miera ochrany, ktorá sa vyžaduje, napriek tomu, že nie je v tomto ustanovení osobitne vyjadrená, je odborná starostlivosť. V rámci postupu s odbornou (nie bežnou) starostlivosťou je znalec povinný

zamedziť takej situácii, kedy by namiesto neho vykonávala činnosť iná osoba s tým, že používa jeho identifikačné znaky (napr. prekladateľská činnosť). Poskytnutie identifikačných znakov inej osobe je závažným deliktom.

K bodu 52 (§ 12 až 14)

Doterajšie dôvody na odmietnutie vykonania úkonu sa navrhujú rozdeliť na tie, v prípade ktorých bude mať znalec, tlmočník alebo prekladateľ povinnosť odmietnuť vykonať úkon a tie, kedy bude na jeho vlastnom uvážení, či vykonanie úkonu odmietne. Takéto delenie vnesie do tejto oblasti jasné pravidlá, keďže doterajšia právna úprava bola v tomto smere nejednoznačná. V nadväznosti na to sa zavádza povinnosť osoby oprávnenej vykonávať činnosť podľa zákona písomne oznámiť súdu alebo inému orgánu verejnej moci odmietnutie úkonu, ako i dôvod odmietnutia. Navrhovaným opatrením sa sleduje zrýchlenie konaní pred súdom alebo iným orgánom verejnej moci.

Návrh zákona upúšťa od doterajšej povinnosti zachovávať mlčanlivosť v súvislosti s úkonmi vykonanými v konaní pred súdom na pojednávaniach, hlavných pojednávaniach a verejných zasadnutiach, z ktorých nebola verejnosť vylúčená. Navrhovanou právnou úpravou sa má vytvoriť priestor pre použitie úkonov najmä na vedeckú činnosť, pedagogickú činnosť, lektorskú činnosť, prednášateľskú činnosť a publikačnú činnosť a pri vzdelávaní subjektov oprávnených vykonávať znaleckú, tlmočnícku a prekladateľskú činnosť. Súčasne sa navrhuje doplniť právnu úpravu o povinnosť mlčanlivosti osôb podieľajúcich sa na vykonaní úkonu (konzultant, korektor).

V súvislosti s denníkom sa navrhovanou právnou úpravou odstraňuje roztrieštenosť právnej úpravy ohľadom údajov zapisovaných do denníka a súčasne sa vytvára priestor pre zakotvenie inštitútu elektronického denníka ako výlučnej podoby vedenia denníka, pričom sa stanovujú podrobnosti o údajoch povinne zapisovaných do denníka. Podrobnosti o fakultatívnych údajoch zapisovaných do denníka a spôsobe ich zapisovania ustanoví všeobecne záväzný právny predpis.

K bodu 53 (§ 16 ods. 1)

Ide o gramatickú úpravu z dôvodu, že pojem doplnenie je z jazykového hľadiska a z hľadiska významu správnejší.

K bodu 54 (§ 16 sa vypúšťa ods. 2)

Výrazným nedostatkom aktuálnej právnej úpravy je roztrieštenosť základných práv a povinností znalcov, tlmočníkov a prekladateľov v rôznych ustanoveniach zákona. Navrhovanom zmenou sa vypúšťa § 16 ods. 2 z dôvodu, že povinnosti pôvodne v ňom zakotvené boli systematicky presunuté do § 2 ods. 7, čím sa zabezpečil ucelený prehľad o povinnostiach znalcov, tlmočníkov a prekladateľoch.

Súčasne sa vypúšťa poznámka pod čiarou k odkazu 7 z dôvodu nadbytočnosti.

K bodu 55 (§16 ods. 3)

Zavádza sa nové oprávnenie zadávateľa /najmä súdu/ prekonzultovať určité otázky so subjektom oprávneným vykonávať znaleckú, tlmočnícku a prekladateľskú činnosť ešte pred zadaním úkonu, a to najmä prekonzultovať zadanie úkonu, uplatnenie nároku na preddavok, možnosť vypracovať vyžiadaný úkon v príslušnej lehote, atď. Takýmto postupom by sa malo predísť situácii, kedy subjekt oprávnený vykonávať činnosť podľa zákona odmietne vykonať úkon z niektorého z dôvodov taxatívne vymedzených v § 12. Navrhovaným opatrením sa sleduje zrýchlenie konaní pred súdom alebo iným orgánom verejnej moci.

K bodu 56 (§ 17 ods. 5)

Navrhovanou zmenou sa doterajšia právna úprava a znenie § 17 ods. 5 uvádza do súladu s prílohou č. 4 vyhlášky č. 490/2004 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K bodu 57 (§ 17 sa vypúšťa ods. 8)

Ide o legislatívno-technickú úpravu nadväzujúcu na presunutie a koncentráciu práv a povinností v § 2 ods. 7.

K bodu 58 (§ 17 ods. 8)

Navrhované znenie umožňuje archivovať úkony v elektronickej podobe, pričom nevylučuje možnosť archivovania úkonov v hmotnej podobe tak ako doteraz. S prihliadnutím na pokrok ľudstva v problematike elektronického uchovávania údajov je uvedená alternatíva archivovania úkonov pochopiteľná a v konečnom dôsledku hospodárnejšia.

K bodu 59 (§ 19 ods. 3 písm. c))

Ide o legislatívno-technickú zmenu.

K bodom 60 a 61 (§ 19 ods. 4 a 5)

Pri zápise právnickej osoby ako znaleckého ústavu do zoznamu znalcov, tlmočníkov a prekladateľov sa navrhuje postupovať rovnako ako pri zápise fyzických osôb.

K bodu 62 (§ 22)

Navrhovaná novelizácia § 22 je legislatívno-technickou úpravou nadväzujúcou na presunutie a koncentráciu práv a povinností v § 2 ods. 7.

Zároveň sa zavádza sa nové oprávnenie zadávateľa /najmä súdu/ prekonzultovať určité otázky s tlmočníkom alebo prekladateľom ešte pred zadaním úkonu, a to najmä prekonzultovať zadanie úkonu, tematické zameranie úkonu, uplatnenie nároku na preddavok, možnosť

vypracovať vyžiadaný úkon v príslušnej lehote, atď. Takýmto postupom by sa malo predísť situácii, kedy subjekt oprávnený vykonávať tlmočnícku alebo prekladateľskú činnosť odmietne vykonať úkon z niektorého z taxatívne vymedzených dôvodov v § 12. Účelom navrhovaného znenia je taktiež predísť vzniku prieťahov v konaní a skvalitnenie tlmočníckych a prekladateľských úkonov.

K bodu 63 (§ 23 ods. 5)

Navrhovanou právnou úpravou sa precizuje doterajšia právna úprava vo vzťahu k vyhotoveniu prekladateľskej doložky a súčasne sa zosúlaďuje s prílohou č. 6 vyhlášky č. 490/2004 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K bodu 64 (§ 23 ods. 8 a 9)

V nadväznosti na zmeny vykonané v § 22 a s ohľadom na prehľadnosť sa navrhuje presunúť ustanovenie o oprávnení využiť korektora alebo poradcu pri výkonne činnosti.

Súčasne sa, obdobne ako u znalcov, navrhovaným znením umožňuje prekladateľom archivovať úkony v elektronickej podobe, pričom nevylučuje možnosť archivovania úkonov v hmotnej podobe tak ako doteraz. S prihliadnutím na pokrok ľudstva v problematike elektronického uchovávania údajov je uvedená alternatíva archivovania úkonov pochopiteľná a v konečnom dôsledku hospodárnejšia.

K bodu 65 (§ 25)

Úlohe tlmočníckeho ústavu v súčasnosti nezodpovedná ich terminologické označenie, ktoré evokuje, že plnia svoju funkciu iba vo vzťahu k tlmočníckej činnosti a nie aj smerom k prekladateľskej činnosti. Navrhovaná právna úprava tento nedostatok odstraňuje zavedením označenia „tlmočnícke a prekladateľské ústavy“.

Taktiež sa zavádza nová povinnosť v rámci doteraz vykonávaných úloh tlmočníckeho a prekladateľského ústavu, a to poskytnúť súčinnosť súdu, resp. inému orgánu verejnej moci pri ustanovení, resp. pribratí tlmočníka alebo prekladateľa v prípade, že nemožno ustanoviť, resp. pribrať žiadnu osobu zapísanú v zozname. Navrhovaná právna úprava vychádza z predpokladu, že tlmočnícke a prekladateľské ústavy majú kontakty okrem iného aj v zahraničí a majú jedinečný potenciál zabezpečiť prekladateľa a tlmočníka v uvádzanom prípade.

Súčasne sa na rozdiel od platného znenia zákona upravuje spôsob nadobudnutia ako i straty statusu tlmočníckeho a prekladateľského ústavu.

K bodu 66 (§ 26 ods. 1písm. b))

Ide o legislatívno-technickú úpravu.

K bodom 67, 70 a 71 (sankcie)

Navrhovanou právnou úpravou sa zvyšujú horné hranice peňažných pokút ukladaných za spáchané priestupky a iné správne delikty. Z dôvodu rôznorodosti prejednávaných protiprávnych konaní je potrené vytvoriť širšie spektrum peňažných pokút. Súčasne sa zavádzajú spodné hranice peňažných pokút, čo je zaužívaný štandard v rámci administratívneho trestania. Účelom je zabrániť ukladaniu neprimeraných peňažných sankcií a predchádzať možnosti uložiť za spáchaný priestupok alebo iný správny delikt nízku peňažnú pokutu, ktorá nebude pôsobiť represívne a prevenčne. Taktiež ide o opatrenie proti korupčné.

K bodu 68 (§ 27 ods. 1 nové písmeno b))

Súčasné znenie zákona umožňuje zapísaným osobám zotrvanie v zozname bez platne uzatvoreného poistenia zodpovednosti za škodu, ktorá môže vzniknúť v súvislosti s výkonom činnosti maximálne na obdobie troch mesiacov, samozrejme za predpokladu, že počas tejto doby nevykonávajú znaleckú, tlmočnícku, resp. prekladateľskú činnosť podľa platného zákona. Predkladaným návrhom sa navrhuje umožniť osobám zapísaným v zozname byť nepoistené neobmedzene dlhú dobu, pokiaľ nebudú vykonávať znaleckú, tlmočnícku alebo prekladateľskú činnosť. V nadväznosti na túto zmenu sa navrhuje explicitne definovať výkon činnosti bez poistenia navrhujeme definovať ako iný správny delikt.

K bodu 69 (§ 27 ods. 2 písm. b))

Ide o legislatívno-technickú úpravu spočívajúcu v úprave odkazu.

K bodu 72 (§ 27 ods. 7)

Navrhuje sa upraviť skutočnosti rozhodujúce pre zánik možnosti správneho orgánu pre uloženie sankcie za iný správny delikt. Oproti minulosti sa zásadným spôsobom zvýšila komplexnosť úkonov znaleckej, tlmočníckej alebo prekladateľskej činnosti, kedy nie ojedinele na jednom úkone pracuje skupina znalcov, či konzultantov po dlhší čas (niekedy viacero mesiacov). V takýchto intenciách je potom nastavenie subjektívnych lehôt pre zánik možnosti správneho trestania veľmi zväzujúci. Účel navrhovaného opatrenia smeruje preto k zefektívneniu možností riadneho dohľadu a k poskytnutiu primeraného časového priestoru pre náležité prešetrenie podnetov a prejednanie iných správnych deliktov aj pri komplexných a zložitých úkonoch znaleckej, tlmočníckej alebo prekladateľskej činnosti.

K bodu 73 (nadpis piatej časti)

Ide o legislatívno-technickú úpravu súvisiacu s úpravou vybavovania podnetov. Pozri odôvodnenie k novelizačným bodom 75, 76 a 78.

K bodu 74 (§ 29 ods. 1 písm. d))

Navrhovaná zmena súvisí so zavedením nového názvu pre tlmočnícke a prekladateľské ústavy. Pozri odôvodnenie k novelizačnému bodu 65.

K bodom 75, 76 a 78 (podnety)

Predkladaným návrhom sa zavádza nový mechanizmus prešetrovania skutočností uvedených v podaniach fyzických osôb a právnických osôb, ktoré smerujú k iniciovaniu verejnoprávneho dohľadu nad riadnym výkonom znaleckej, tlmočníckej a prekladateľskej činnosti. Pôvodný systém sťažností, ako vyplynulo z aplikačnej praxe, bol vo svojich dôsledkoch neefektívny, keďže sťažnosti boli naviazané na zákon č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach, ktorý rieši najmä vybavovanie sťažností, ktorými sa sťažovateľ domáha ochrany svojich práv alebo právom chránených záujmov, o ktorých sa domnieva, že boli porušené činnosťou alebo nečinnosťou orgánu verejnej správy, prípadne ktorými poukazuje na konkrétne nedostatky, ktorých odstránenie je v pôsobnosti orgánu verejnej správy.

Postavenie znalca, tlmočníka a prekladateľa pritom nie je zrovnateľné s postavením orgánu verejnej správy a v konaní o sťažnosti sťažovateľ nemohol dosiahnuť ochranu svojich práv a právom chráneným záujmov, keďže výsledkom prešetrenia nebola náprava porušených práv sťažovateľa, ale verejnoprávna sankcia (napríklad napomenutie, vyčiarknutie zo zoznamu znalcov, tlmočníkov a prekladateľov).

Navrhuje sa preto zavedenie všeobecného oprávnenia na podanie podnetov na výkon na výkon dohľadu. Podnety sa členia s ohľadom na to, či poukazujú na prieťahy pri výkone činnosti alebo na „kvalitu“ výkonu činnosti. Zavádza sa predvídateľný mechanizmus vybavovania podnetov, ktorého výsledkom môže byť v odôvodnených prípadoch začatie správneho konania.

Návrh zákona primárne apeluje na súdy a iné orgány verejnej moci, aby ako častí zadávatelia znaleckých, tlmočníckych a prekladateľských úkonom signalizovali ministerstvu pochybenia znalcov, tlmočníkov a prekladateľov najmä vo vzťahu k včasnosti vykonania zadaných úkonov. Práve spoluprácou súdov a iných orgánov verejnej moci a ministerstva sa dosiahne efektívny výkon dohľadu vo vzťahu k znalom, tlmočníkom a prekladateľom. Jedným z pozitívnych dôsledkov bude odstránenie prieťahov spôsobovaných znalcami, tlmočníkmi a prekladateľmi v súdnych a iných konaniach. Pokiaľ ide o dôkazné povinnosti (najmä strán v súdnom konaní), podanie podnetu tieto dôkazné povinnosti nemôže nahradiť.

Súčasne sa predlžuje lehota na vybavenie podnetov z dôvodu, že ministerstvo mnohokrát prešetruje skutkovo zložité úkony, čo nie je možné bez súčinnosti znaleckých ústavov.

K bodu 77 (§ 30 ods. 2)

Navrhovaná zmena súvisí so zavedením nového názvu pre tlmočnícke a prekladateľské ústavy. Pozri odôvodnenie k novelizačnému bodu 65.

K bodu 79 (§ 32a)

Upravujú sa povinnosti znalcov, tlmočníkov a prekladateľov pri vedení denníka v elektronickej podobe prostredníctvom programových prostriedkov schválených ministerstvom.

K bodu 80 (§ 33 písm. c))

Ide o legislatívno-technickú úpravu súvisiacu s úpravou vybavovania podnetov. Pozri odôvodnenie k novelizačným bodom 75, 76 a 78.

K bodu 81 (§ 33 písm. e))

V súvislosti s denníkom sa navrhovanou právnou úpravou odstraňuje roztrieštenosť právnej úpravy ohľadom údajov zapisovaných do denníka a súčasne sa vytvára priestor pre zakotvenie inštitútu elektronického denníka. Podrobnosti o údajoch zapisovaných do denníka ustanoví všeobecne záväzný právny predpis.

K bodu 82 (§ 37a)

Prechodné ustanovenie v odseku 1 rieši vplyv návrhu zákona na postavenie, práva a povinnosti tlmočníckych ústavov, ktoré im priznávali doterajšie právne predpisy.

Prechodné ustanovenie v odseku 2 definuje, že zavedený systém modifikácie tarifnej odmeny bude možné použiť vo vzťahu k úkonom zadaním po 1. januári 2014.

Prechodné ustanovenie v odseku 3 ustanovuje lehotu, v ktorej si musia tlmočníci a prekladatelia zvýšiť limit poistenia zodpovednosti za škodu pri výkone tlmočníckej alebo prekladateľskej činnosti.

Prechodné ustanovenie v odseku 4 definuje, že konania začaté pred 1. januárom 2014 zákona sa dokončia podľa právnych predpisov účinných do 31. decembra 2013. V zmysle tohto prechodného ustanovenia budú dokončené aj konania o sťažnostiach podaných do 31. decembra 2013.

Prechodné ustanovenie v odseku 5 rieši intertemporalitu účinnosti novej právnej úpravy týkajúcej sa vedenia denníka.

K Čl. II

K bodu 1 (§ 141 ods. 1)

Platenie preddavkov na trovy dôkazov je v občianskom súdnom konaní pravidlom, no výnimku z tohto pravidla predstavujú prípady, kedy od účastníka zloženie preddavku nemožno spravodlivo požadovať. Súčasná formulácia „možnosti“ ukladania povinnosti zložiť preddavok zvádza k záveru, že povinnosť na skladanie preddavkov by mala byť účastníkom ukladaná len vtedy, ak sa tak rozhodne súd. Ak sú však predpoklady na zloženie preddavku naplnené aj za súčasnej právnej úpravy platí, že „možnosť“ súdu stanoviť povinnosť platiť preddavky treba vykladať ako povinnosť. Navrhovaná právna úprava však upresňuje a jasnejšie vyjadruje uvedené pravidlo. Prípady výnimiek z pravidla uvedeného v prvej vete súvisia s pomermi (najmä sociálnymi) účastníka kedy trvanie na zložení preddavku by mohlo zasahovať do jeho práva na spravodlivý proces. Účastníkovi by v dôsledku nedostatku majetku tak mohol byť sťažený (zamedzený) prístup k spravodlivosti. Súčasná právna úprava implicitne kladie na konajúci súd

požiadavku, pred každým rozhodnutím o povinnosti zložiť preddavok, skúmať u účastníka predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov napriek tomu, že inak podľa § 138 ods. 1 OSP je oslobodenie od súdneho poplatku možné priznať účastníkovi len na základe jeho procesného návrhu. Navrhuje sa preto, aby súd posudzoval pomery účastníka, ktoré môžu viesť k oslobodeniu od súdnych poplatkov (úplne alebo sčasti) až po tom, čo účastník možnosť takéhoto posúdenia vyvolal svojím procesným návrhom podľa § 138 ods. 1 OSP. Navrhovaná právna úprava žiadnym spôsobom však nezbavuje súd povinností vyplývajúcich napríklad z § 5 ods. 1 OSP.

Z hľadiska nakladania s preddavkami po ich zložení na súde sú tieto účtované na depozitnom účte súdu a netvoria príjem štátneho rozpočtu. Problémom je situácia kedy výška zložených preddavkov nepostačuje na pokrytie znalečného alebo tlmočného v celej výške. Na predchádzanie týmto situáciám treba vychádzať z pravidiel uvedených v § 51a vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné súdy, krajské súdy, Špeciálny súd a vojenské súdy v znení neskorších právnych predpisov. Preddavok na trovy sa od účastníkov treba vybrať vždy v primeranej výške. Na ten účel je vhodné zistiť ešte vopred výšku predpokladaných nákladov, keďže inak hrozí, že náklady prevyšujúce zložené preddavky budú (neodôvodnene) zaťažovať štátny rozpočet a rozpočtovú kapitolu rezortu. Refundovať v rámci kapitoly sa budú len vtedy ak náhradová pohľadávka štátu (súdu) bude splnená v príslušnom rozpočtovom roku.

Na pravidlá upravené v tomto ustanovení nadväzuje novelizovaná právna úprava poukazovania vybraných preddavkov znalcom, tlmočníkom a prekladateľom. Pozri novelizačný bod 10 v čl. I.

K bodu 2 (§ 141 ods. 3)

Pozri dôvodovú správu k čl. I bod 10.

K Čl. III

O zápise do zoznamu znalcov, tlmočníkov a prekladateľov sa nevydáva rozhodnutie. Žiadateľovi sa po zápise vydá osvedčenie o zápise bezplatne. Vydanie každého ďalšieho rovnopisu osvedčenia o zápise do zoznamu znalcov, tlmočníkov a prekladateľov sa navrhuje spoplatniť rovnakým spôsobom ako výpis zo zoznamu znalcov, tlmočníkov a prekladateľov.

K Čl. IV

S prihliadnutím na očakávanú dĺžku legislatívneho procesu sa navrhuje, aby predkladaný zákon nadobudol účinnosť 1. januára 2014. S ohľadom na potrebu dlhšieho časového obdobia na prípravu všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorý vydá ministerstvo pre vymedzenie zoznamu odborov a odvetví a ich obsahové vymedzenie sa stanovuje účinnosť novelizačného bodu 11 čl. I až k 1. januáru 2015.